

Arbets- och näringsministeriet
BOKFÖRINGSNÄMNDENS VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNSEKTION

ALLMÄN ANVISNING OM UPPRÄTTANDE AV
FINANSIERINGSANALYS FÖR KOMMUNER OCH SAMKOMMNER

Helsingfors
2023

BOKFÖRINGSNÄMNDENS VÄLFÄRDSOMRÅDES- OCH KOMMUNSEKTION
Arbets- och näringsministeriet
Helsingfors den 3 oktober 2023

ALLMÄN ANVISNING OM UPPRÄTTANDE AV FINANSIERINGSANALYS FÖR KOMMUNER OCH SAMKOMMUNER

Innehållsförteckning

1	Bestämmelser om upprättande av finansieringsanalys	4
2	Finansieringsanalysens struktur och registreringsgrund.....	4
3	Finansieringsanalysens innehåll	5
	3.1 Kassaflödet i verksamheten	5
	3.2 Kassaflödet för investeringarnas del.....	6
	3.3 Kassaflödet för finansieringens del	6
	3.3.1 Förändringar i utlåningen	6
	3.3.2 Förändringar i lånebeståndet	6
	3.3.3 Förändringar i eget kapital.....	7
	3.3.4 Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital	7
	3.3.5 Förändring av omsättningstillgångar	7
	3.3.6 Förändring av fordringar	7
	3.3.7 Förändring av räntefria skulder	7
	3.4 Beaktande av valutakursförändringar	7
	3.5 Förändring av likvida medel.....	7
4	Sammanställning av finansieringsanalysens poster.....	8
	4.1 Kassaflödet i verksamheten	8
	4.2 Kassaflödet för investeringarnas del.....	8
	4.3 Kassaflödet för finansieringens del	9
	4.4 Förändring av likvida medel.....	11
5	Presentation av finansieringsanalysen	11

Bilaga 1	Schema för kommunens finansieringsanalys	12
----------	--	----

1 Bestämmelser om upprättande av finansieringsanalys

På kommunens bokföring tillämpas, utöver vad som föreskrivs i kommunallagen, bokföringslagen (112 § i kommunallagen). Närmare bestämmelser om den balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noterna till dem som ingår i kommunens bokslut samt om tablån över budgetutfallet och verksamhetsberättelsen, koncernbokslutet och noterna till det samt om delårsrapporterna får utfärdas genom förordning av statsrådet (112 § 2 mom. i kommunallagen).

Till kommunens bokslut hör en finansieringsanalys och noter till den (113 § i kommunallagen). Bestämmelser om det schema som ska användas vid upprättandet av finansieringsanalysen finns i statsrådets förordning om de uppgifter som ska tas upp i kommunens bokslut. Schemat för finansieringsanalysen presenteras i bilaga 1 till denna allmänna anvisning.

Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektion meddelar anvisningar och avger utlåtanden om tillämpningen av bokföringslagen och av statsrådets förordning om uppgifter i bokslutet samt av kommunallagens bestämmelser om bokföring, bokslut, koncernbokslut och verksamhetsberättelse (112 § i kommunallagen). Välfärdsområdes- och kommunsektionens anvisningar och utlåtanden är en del av god bokföringssed inom kommunerna. Med denna allmänna anvisning meddelar välfärdsområdes- och kommunsektionen anvisningar för upprättande av kommunens finansieringsanalys. Denna reviderade allmänna anvisning iakttas vid upprättandet av kommunens och samkommunens bokslut för räkenskapsperioden 2023.

I finansieringsanalysen indelas kassaflödena i kassaflöde i verksamheten, kassaflödena för investeringarnas del och kassaflödena för finansieringens del. Finansieringsanalysen och noterna till den kompletterar den bild som resultaträkningen, balansräkningen och noterna till dem ger av den interna finansieringen, investeringarna, utlåningen, förändringarna i lånestocken samt andra förändringar i likviditeten. I kassaflödena för samkommunernas finansiering presenteras också förändringar i det egna kapitalet.

Finansieringsanalysen upprättas som en separat kalkyl som baserar sig på bokföringen. Finansieringsanalysen baserar sig på posterna i resultaträkningen och på förändringar i balansräkningens poster.

2 Finansieringsanalysens struktur och registreringsgrund

Kassaflödet i verksamheten anger i vilken utsträckning kommunens kassaflöde från intäkts- och kostnadsposterna för verksamheten ackumuleras. Kassaflödet i verksamheten ackumuleras av resultaträkningens intäkts- och kostnadsposter, som korrigeras genom att man drar av de framtida utgifter och förluster som ska betalas under senare räkenskapsperioder samt de poster som hänför sig till kassaflödet för investeringarnas del. Kassaflödet i verksamheten ska i princip vara positivt, eftersom det beskriver en sådan intern finansiering där endast utgifter med kort verkningstid har beaktats.

Kassaflödena för investeringarnas del visar användning av likvida medel för utgifter med lång verkningstid, dvs. investeringsutgifter. I kassaflödet för investeringarnas del inkluderas också finansieringsandelar för investeringar samt överlåtelseinkomster från tillgångar bland bestående aktiva. Kassaflödet för investeringarnas del är vanligen negativt.

I finansieringsanalysen presenteras som mellanresultat kassaflödet i verksamheten och kassaflödet för investeringarnas del sammanräknat.

I **kassaflödet för finansieringens del** inkluderas förändringar i utlåningen, förändringar i lånebeståndet samt andra förändringar i likviditeten under räkenskapsperioden. Andra förändringar i likviditeten omfattar förändringar i förvaltade medel och förvalt kapital, omsättningstillgångar, fordringar som ingår i rörliga aktiva samt räntefria skulder. I samkommunens finansieringsanalys presenteras dessutom förändringar i det egna kapitalet under räkenskapsperioden.

Den sammanräknade förändringen av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen motsvarar förändringen av likvida medel enligt balansräkningen. Likvida medel omfattar finansiella värdepapper i balansräkningen samt kassa och bank.

Kommunens finansieringsanalys är till sin karaktär en beräkning av rörelsekapitalflödet och den upprättas enligt prestationsprincipen. Poster som ingår i kassaflödena i verksamheten och investeringarna, såsom verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader som ingår i årsbidraget eller investeringsutgifter, rättas inte genom förändringar i fordringar eller skulder. Posterna för kassaflödena i verksamheten och investeringarna i finansieringsanalysens beskriver deras inverkan på kommunens rörelsekapital, som består av omsättningstillgångar, fordringar, likvida medel, räntefria skulder samt förvaltade medel och kapital. Förändringar i rörelsekapitalet presenteras i finansieringsanalysen som andra förändringar i likviditeten och förändringar i likvida medel. [2023].

Förändringar i fordringar och främmande kapital kan också påverkas av kalkylmässiga kursdifferenser som beror på förändringar i valutakurserna, även om det inte är fråga om kassaflöden. Dessa kalkylmässiga kursvinster och -förluster bokförs antingen som intäkter eller kostnader, inkomst- eller utgiftskorrigeringar eller resultatregleringar¹ och behöver inte beaktas separat i finansieringsanalysen.

3 Finansieringsanalysens innehåll

3.1 Kassaflödet i verksamheten

Intäkterna och kostnaderna specificeras i detalj i resultaträkningen. I finansieringsanalysen redovisas årsbidraget som beskriver kassaflöden i verksamheten samt extraordinära poster som redovisas efter årsbidraget.

Årsbidraget kan innehålla poster som påverkar andra beräkningar i finansieringsanalysen. För att finansieringsanalysen ska vara tydlig presenteras årsbidraget enligt resultaträkningen och korrigeringarna av årsbidraget presenteras separat på raden **Korrektivposter till internt tillförda medel**. Korrektivposterna består av överlåtelsevinster av tillgångar bland bestående aktiva, ifall dessa upptagits under övriga verksamhetsintäkter, samt av överlåtelseförluster av tillgångar bland bestående aktiva som ingår i övriga verksamhetskostnader. Överlåtelsevinster och -förluster som bokförts som korrigeringar av planenliga avskrivningar ingår i överlåtelseinkomsterna för tillgångar bland bestående aktiva och korrigeras inte i finansieringsanalysen.

Extraordinära poster upptas till samma belopp som i resultaträkningen. Överlåtelsevinster och -förluster för tillgångar bland bestående aktiva som redovisas i extraordinära

¹ Se bokföringsnämndens allmänna anvisning Omräkning av fordringar samt skulder och andra åtaganden i utländsk valuta till eurobelopp.

poster anges på raden Korrektivposter till internt tillförda medel. Överlåtelsevinster och -förluster överförs till de överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva som redovisas i kassaflöden för investeringarnas del och som redovisas enligt överlåtelsepriserna.

Dessutom måste inkomstfinansieringen i finansieringsanalysen korrigeras med eventuella avsättningar som bokförts i resultaträkningen och som inte utgör realiserad användning av pengar. På motsvarande sätt korrigeras internt tillförda medel med minskningen av avsättningar då en utgift eller förlust uppstått. Ökningar och minskningar av avsättningarna upptas till nettobelopp bland korrektivposterna till internt tillförda medel.

3.2 Kassaflödet för investeringarnas del

Med investeringar avses i finansieringsanalysen de medel som under räkenskapsperioden använts för materiella och immateriella tillgångar samt för aktier och andelar i placeringar bland bestående aktiva. Aktierna utgörs av aktier för branschinvesteringar som upptagits inom gruppen placeringar i balansräkningen. Investeringausgifter och investeringarnas finansieringsandelar upptas till bruttobelopp. Överlåtelseinkomster av tillgångar bland bestående aktiva upptas under **Kassaflödet för investeringarnas del** till överlåtelsepris.

Kassaflöden för investeringarnas del upptas i finansieringsanalysen enligt prestationsprincipen. Som investeringausgift upptas också en anskaffningsutgift som helt eller delvis täckts med en investeringsreserv eller -fond. Förskottsbetalningar för investeringar redovisas som investeringar.

Leverantörsskulder som hänför sig till investeringar och som ännu inte har betalats ingår i förändringen av räntefria skulder. Finansieringsandelar för investeringar samt överlåtelseintäkter från tillgångar bland bestående aktiva för vilka ingen betalning ännu har erhållits ingår på motsvarande sätt i förändringen av fordringar.

3.3 Kassaflödet för finansieringens del

3.3.1 Förändringar i utlåningen

Av kommunen beviljade lån som i balansräkningen upptagits inom gruppen **Placeringar (Masskuldebrevsfordringar, Övriga lånefordringar, Övriga fordringar)** redovisas under **Förändringar i utlåningen**. Ökad utlåning och amorteringar upptas var för sig under förändringar i utlåningen.

3.3.2 Förändringar i lånebeståndet

Ökningen av långfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under året har upptagit eller förnyat långfristiga lån. Räkenskapsårets amorteringar på kommunens långfristiga lån samt betalning av förnyade lån upptas under minskning av långfristiga lån. Observera att dessa amorteringar upptagits bland kortfristiga lån i föregående räkenskapsperiods balansräkning. Därmed skiljer sig minskningen av långfristiga lån i finansieringsanalysen från minskningen av långfristigt främmande kapital i balansräkningen.

Ökningen av kortfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under räkenskapsåret har upptagit kortfristiga lån. Minskningen av kortfristiga lån visar i vilken utsträckning kommunen under året amorterat sina kortfristiga lån. Ökningar och minskningar av kortfristiga lån upptas i finansieringsanalysen till nettobelopp.

3.3.3 Förändringar i eget kapital

En samkommun tillförs eget kapital genom kapitalplaceringar från medlemskommuner. Det egna kapitalet minskar när placerat kapital återbetalas till medlemskommuner. Placerat kapital kan höja grundkapitalet eller tillföras under övrigt eget kapital.

3.3.4 Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

Förvaltade medel visar beloppet av medel från staten, EU-stöd och övriga uppdragsgivare som kommunen förvaltar medan förvaltad kapital visar de skulder (förpliktelser) som kommunen ansvarar för gentemot uppdragsgivarna.

Ifall avkastningen från en donationsfond (ränta, dividend e.d.) tillförs de förvaltade medlen och det förvaltade kapitalet och medelsanvändningen minskar medlen och kapitalet utan att årsbidragsbeloppet påverkas, har förändringarna i dessa poster inte någon inverkan på finansieringsanalysen.

3.3.5 Förändring av omsättningstillgångar

När anskaffningar av omsättningstillgångar aktiverats i balansräkningen påverkas inte årsbidraget trots att anskaffningarna minskar de likvida medlen. Räkenskapsperiodens ökning av omsättningstillgångarna dras därför av från kassaflödet för finansieringen medan minskningar adderas till kassaflödet.

3.3.6 Förändring av fordringar

Fordringarna utgörs av lång- och kortfristiga fordringar som i balansräkningen upptagits inom gruppen rörliga aktiva (**Kundfordringar, Lånefordringar, Övriga fordringar och Resultatregleringar**). En ökning av fordringarna minskar de likvida medlen och en minskning ökar de likvida medlen.

3.3.7 Förändring av räntefria skulder

Som räntefria skulder redovisas erhållna förskott, leverantörsskulder, övriga skulder och resultatregleringar. I denna post upptas också förändringar av erhållna återbetalningsbara anslutningsavgifter. Om anslutningsavgifterna utgör ett väsentligt belopp kan det upptas som en egen post. En ökning av skulderna ökar kassaflödet för finansieringens del och en minskning av skulderna minskar det.

3.4 Beaktande av valutakursförändringar

Förändringarna av fordringar och lån påverkas också av valutakursförändringar trots att dessa inte utgör finansiella transaktioner. Beräknade valutakursvinster och -förluster tas upp som inkomst- eller utgiftskorrigeringar eller bland resultatregleringar² och behöver därför inte beaktas separat i finansieringsanalysen.

3.5 Förändring av likvida medel

Det sammanräknade beloppet av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen visar förändringen av kommunens eller samkommunens likvida medel. De likvida medlen består av finansiella värdepapper samt kassa och bank. Beloppet av

likvida medel vid räkenskapsårets utgång minskas med beloppet vid räkenskapsårets ingång. Kalkylen visar beloppet av likvida medel och förändringen under räkenskapsåret.

I kommunens kassa och banktillgodohavanden inkluderas alla bankkonton i välfärdsområdenas namn. Till dessa hör också sådana likvida medel som har anslutits till ett koncernkonto som ägs av kommunen. Övriga samfunds tillgångar på koncernkontot redovisas i balansräkningen som lån från andra kreditgivare, och förändringen av dem ingår i finansieringsanalysen i förändringen av kortfristiga lån. Negativa saldon på koncernkontots underkonton redovisas på motsvarande sätt i balansräkningen som lånefordringar, varvid förändringen av dessa redovisas som förändring av fordringar. [2023]

4 Sammanställning av finansieringsanalysens poster

4.1 Kassaflödet i verksamheten

Årsbidrag (från resultaträkningen)

Extraordinära poster

- + Extraordinära intäkter (från resultaträkningen)
- Extraordinära kostnader (från resultaträkningen)
- = Extraordinära poster

Korrektivposter till internt tillförda medel

- Vinster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva (från övriga intäkter i resultaträkningen)
- + Förluster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva (från övriga kostnader i resultaträkningen)
- Vinster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva (från extraordinära intäkter i resultaträkningen)
- + Förluster vid försäljning av tillgångar bland bestående aktiva (från extraordinära kostnader i resultaträkningen)
- + Avsättningar vid räkenskapsperiodens utgång (från balansräkningens passiva)
- Avsättningar vid räkenskapsperiodens ingång
- = Korrektivposter till internt tillförda medel

4.2 Kassaflödet för investeringarnas del

- Immateriella tillgångar (ökningar)
- Materiella tillgångar (ökningar)
- Aktier och andelar (ökningar)
- = **Investeringsutgifter i finansieringsanalysen**
- + **Finansieringsandelar för investeringsutgifterna**
- + **Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva** (inklusive vinster och förluster)

Överlåtelseinkomsterna av tillgångar bland bestående aktiva inkluderar beloppen enligt överlåtelsepriset (utan mervärdesskatt).

Uppgifterna om kassaflödet för investeringarnas del fås antingen från huvudbokföringen eller från separat bokföring av bestående aktiva. Användningen av investeringsreserver eller fonder för investeringar beaktas inte i finansieringsanalysen.

4.3 Kassaflödet för finansieringens del

Ökning av lånefordringar

Placeringar enligt balansräkningen:

+	Masskuldebrevsfordringar 31.12
-	Masskuldebrevsfordringar 1.1
+	Övriga lånefordringar 31.12
-	Övriga lånefordringar 1.1
+	Övriga fordringar 31.12
-	Övriga fordringar 1.1
+	Amorteringar på ovannämnda under räkenskapsperioden
=	Ökning av lånefordringar

Ökningarna utreds enklast med hjälp av huvudboken eller lånebokföringen.

Minskning av lånefordringar

Amorteringar på masskuldebrevsfordringar, övriga lånefordringar och övriga fordringar under räkenskapsperioden.

Ökning av långfristiga lån

+	Masskuldebrevslån (långfristiga)
+	Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter (långfristiga)
+	Lån från offentliga samfund (långfristiga)
+	Lån från övriga kreditgivare enligt balansräkning 31.12 (långfristiga)
-	Ovannämnda lån enligt balansräkning 1.1
+	Amorteringar på ovannämnda lån under räkenskapsperioden
+	Amorteringsandel för långfristiga lån 31.12
-	Amorteringsandel för långfristiga lån 1.1
=	Ökning av långfristiga lån

Minskning av långfristiga lån

-	Amorteringar på ovannämnda låneposter under räkenskapsperioden
---	--

Förändring av kortfristiga lån

+	Masskuldebrevslån 31.12 (kortfristiga)
+	Lån från finansiella institut och försäkringsanstalter 31.12 (kortfristiga)
+	Lån från offentliga samfund 31.12 (kortfristiga)
+	Lån från övriga kreditgivare 31.12 (kortfristiga)
-	Ovannämnda lån 1.1
-	Amorteringsandel för långfristiga lån 31.12
+	Amorteringsandel för långfristiga lån 1.1
=	Förändring av kortfristiga lån

Kontrollkalkyl över förändringar av lån

+	Lån 1.1
+	Upptagna lån enligt lånebokföringen eller huvudbokföringens transaktioner
-	Amorteringar enligt lånebokföringen eller huvudbokföringens transaktioner
=	Lån 31.12

Förändring i eget kapital (samkommun)

+	Grundkapital 31.12 (placerat)
-	Grundkapital 1.1 (placerat)
+	Fonder 31.12 (placerat)
-	Fonder 1.1 (placerat)
+	Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital
-	Återbäring av överskott till kommunen
=	Förändringar i eget kapital

Poster utan finansieringspåverkan (t.ex. förändringar i uppskrivningsfonden, resultatöverföringar till fonder eller användning av fonder) beaktas inte som förändringar i eget kapital vid finansieringsanalysen.

Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

-	Förvaltade medel 31.12
+	Förvaltade medel 1.1
+	Förvaltad kapital 1.1
-	Förvaltad kapital 31.12
=	Förändringar av förvaltade medel och förvaltad kapital

Förändring av omsättningstillgångar

-	Omsättningstillgångar 31.12
+	Omsättningstillgångar 1.1
=	Förändring av omsättningstillgångar

Förändring av fordringar

-	Långfristiga fordringar (Balansräkningens rörliga aktiva) 31.12
+	Långfristiga fordringar 1.1.
-	Kortfristiga fordringar (Balansräkningens rörliga aktiva) 31.12
+	Kortfristiga fordringar 1.1.
=	Förändring av fordringar

Förändring av räntefria skulder

+	Erhållna förskott 31.12.
+	Leverantörsskulder 31.12.
+	Övriga skulder/Anslutningsavgifter och övriga skulder 31.12.
+	Resultatregleringar 31.12.
-	Motsvarande balansposter 1.1
=	Förändring av räntefria skulder

4.4 Förändring av likvida medel

+	Finansiella värdepapper 31.12.
-	Finansiella värdepapper 1.1
+	Kassa och bank 31.12.
-	Kassa och bank 1.1
=	Förändring av likvida medel

Finansieringsanalysen avstäms med hjälp av förändringen av likvida medel. Förändringen ska vara lika stor som det sammanräknade beloppet av kassaflödena i verksamheten, investeringarna och finansieringen.

5 Presentation av finansieringsanalysen

Finansieringsanalysen visar räkenskapsårets siffror samt jämförelseuppgifter från det föregående räkenskapsåret. Med undantag för rubrikader ska finansieringsanalysen inte visa rader som saknar siffror för både innevarande och föregående räkenskapsår. Finansieringsanalysen kan presenteras med 1 000 euros noggrannhet. Om analysen upprättas via en automatisk bokföringsrapport kan noggrannheten dock vara densamma som i bokföringen.

En rättvisande bild av finansieringen i bokslutet kan förutsätta noter. Sådana uppgifter kan vara till exempel hur finansieringsandelar för investeringar, bolagiseringar och andra strukturarrangemang eller förändringar i valutakurserna påverkar posterna i finansieringsanalysen samt uppgifter om sådana väsentliga poster i verksamheten och investeringarna enligt prestationsprincipen som inte har betalats under räkenskapsperioden.

Bilaga 1

FINANSIERINGSANALYS FÖR KOMMUN OCH SAMKOMMUN

		Informationskälla:
Kassaflödet i verksamheten		
Årsbidrag	±XXX	Resultaträkning
Extraordinära poster	±XXX	Resultaträkning
Korrektivposter till internt tillförda medel	<u>±XXX</u>	XXX Noter
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringsutgifter	-XXX	Aktiva AI, AII, AIII1
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	+XXX	Aktiva AI, AII, AIII1
Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	<u>+XXX</u>	-XXX Noter
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde		<u>±XXX</u>
Kassaflödet för finansieringens del		
Förändringar i utlåningen		
Ökning av utlåningen	-XXX	Aktiva AIII2-4
Minskning av utlåningen	<u>+XXX</u>	±XXX Aktiva AIII2-4
Förändringar i lånebeståndet		
Ökning av långfristiga lån	+XXX	Passiva EI 1-4
Minskning av långfristiga lån	-XXX	Passiva EI 1-4
Förändring av kortfristiga lån	<u>±XXX</u>	±XXX Passiva E II 1-4
Förändringar i eget kapital		
Övriga förändringar av likviditeten		±XXX Passiva A
Förändring av förvaltade medel och förvalt kapital	±XXX	Aktiva B, Passiva D
Förändring av omsättningstillgångar	±XXX	Aktiva C1
Förändring av fordringar	±XXX	Aktiva CII
Förändring av räntefria skulder	<u>±XXX</u>	±XXX Passiva E I5-8, E II5-8
Kassaflödet för finansieringens del		<u>±XXX</u>
Förändring av likvida medel		±XXX
Förändring av likvida medel		
Likvida medel 31.12	XXX	Aktiva CIII,CIV
Likvida medel 1.1	<u>-XXX</u>	±XXX Aktiva CIII,CIV